

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰਾਇਣ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ,
ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ

105

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

8 ਸਤੰਬਰ 1950

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ

ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਖੇਸਲਾ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰਾਇਣ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼, ਛੇਹਰਟਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ), - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਵਧੀਕ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਟੈਕਸ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 3 ਸਾਲ 1949

ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਐਕਟ (1940 ਦਾ XV), ਧਾਰਾ 2 (5) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 --- ਧਾਰਾ 2 (5) ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਕੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਮੁਲਾਂਕਣ --- ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ (ਪਟਾ) 'ਤੇ ਦੇ ਕੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ --- ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (5) ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਰੋਵੀਸੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਚਿੰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਲਾਭਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੀ ਫਰਮ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਕਰ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰਾਇਣ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ,
ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ

106

ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ

ਭਾਗ 5

ਕੇਸ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 66 (1) 1922 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਬੰਬੇ, ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਭੇਜਿਆ।

ਜੀ.ਐਸ. ਪਾਠਕ ਅਤੇ ਆਰ.ਪੀ. ਖੇਸਲਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐਸ. ਐਮ. ਸੀਕਰੀ ਅਤੇ ਐਚ. ਆਰ. ਮਹਾਜਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਈ. ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਈ. ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਹ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਚਾਰ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਮਦਰਾਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਚਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਹਰੇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ।

ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਐਕਟ 1940 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਨ ਫਰਮ, ਦਾ ਗਠਨ ਸਾਲ 1935 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲ, ਛੇਹਰਟਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀ, ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸਨ, ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਛੇ ਆਨੇ, ਪੰਜ ਆਨੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਆਨੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਭਾਈਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸੀ। ਛੇਹਰਟਾ ਵਿਖੇ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਇਸ ਫਰਮ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ ਜੋ ਰਿਬਨ ਅਤੇ ਲੇਸ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। 7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1940 ਨੂੰ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਐਮਬਰਾਇਡਰੀ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਤੋਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲੀਜ਼ (ਪਟਾ) ਹੋਲਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ 10 ਰੁਪਏ ਦੇ ਲਗਭਗ 41,000 ਸ਼ੇਅਰ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 23,000 ਸ਼ੇਅਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, 41,000 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 33,340 ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਫਰਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਕੋਲ ਸਨ।

ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇਵਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂੰਜੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀ ਖਰੀਦੀ ਪਰ ਮਸ਼ੀਨਰੀ 40,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਇੱਕ ਡਾ. ਸੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ, ਜੋ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਨ.ਡੀ. ਨੰਦਾ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੀਜਾ ਸਨ।

28 ਜੁਲਾਈ 1940 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਫਰਮ ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਫਰਮ ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਭਾਈਵਾਲ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਹਨ, ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ, ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਰਮ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1941 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਪਲ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਲਾਭ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਵੀ ਮਿਲਣੇ ਸਨ। 25 ਜਨਵਰੀ 1941 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਸਟਾਈਲ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਗਠਨ ਉਸ ਦਿਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ ਭਾਈਵਾਲ ਸਨ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਉਸ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਫਰਮ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ 17 ਮਾਰਚ 1941 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1941 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਦਿਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੀ ਨਵੀਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੰਬਾ ਸਮਝੌਤਾ 24 ਨਵੰਬਰ 1935 ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਢਾਈ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਐਮ ਸਬਰੋਇਡਰੀ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇ ਭਾੜੇ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਪਲ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਅਤੇ ਸੇਲਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ, ਅਤੇ 24 ਨਵੰਬਰ 1935, ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1941, ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਮ ਦੇ ਲਾਭ-ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ-ਚੋਥਾਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅੱਠਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਵੰਡ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਫਰਮ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਆਦਿ ਲਈ ਕਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ।

ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਏ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਫਰਮਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਨ, ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10A ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ 40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਪਾਰਕ ਮੁਨਾਫੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਸੀਦ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਰਸੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਲਾਭ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਰ ਅਫਸਰ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਫਰਮਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ, ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਫਰਮ ਨਾਲ ਰਲੇਵਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ, ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਨੇ ਫਿਰ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

- "1. ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੀ?
2. ਕੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਫਰਮ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?
3. ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ (ਪਟਾ) 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (5) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ?"

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ, ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਕੀ ਧਾਰਾ 10 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਬੇਲੋੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਤੱਥ ਨਾ ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਰ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।" ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਨਾ, ਜਿਸਦਾ ਕਿ ਸਵਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੇਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਲਈ ਸ਼ਰੀਮਾਨ ਪਾਠਕ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੀਜੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਤੀਜੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕੇ ਕਿ ਫਰਮਾਂ, ਉੱਪਲ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਫਰਮਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਏਕੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕੇ। ਸਬੂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਬੂਤ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕੰਪਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਐਕਟ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1940 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੁਝ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਰਸਮੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ, ਹੋਰ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੇੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ੇਅਰ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਭ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਹੁਣੇ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਫਾਇਦਾ ਮਾਮੂਲੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨਾਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਗਠਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਨੂੰ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਫਰਮਾਂ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ, ਉੱਪਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਹੀ ਸਨ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਿੰਨਾਂ ਫਰਮਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੀਜੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਲਏ ਗਏ 40,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦਾ

ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ (5) ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"(5) 'ਵਪਾਰ' ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਹਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਪਾਠਕ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਿਵੇਸ਼ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਬੰਗਾਲ ਜੂਟ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ: ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਸੀਮਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਸੀ ਜੋ ਜੂਟ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸੁਕਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਫਰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਫਰਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭ ਕਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੈਂਡ ਵੇ ਕਾਰ ਕੰਪਨੀ (1), ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੋਟਰ ਕਾਰ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲੀਜ਼ (ਪਟਾ) ਅਧੀਨ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੰਗ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਮੋਟਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਘਟ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਬ-ਲੀਜ਼ (ਪਟਾ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿਰਾਇਆ £ 400 ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ (ਪਟਾ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (1) ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ £ 400 ਦੀ ਆਮਦਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਆਮ ਕੇਰਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਅਤੇ (2) ਕਿ ਆਮਦਨੀ ਇੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਸਿਲਕ ਮਿੱਲਜ਼, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਐਕਸ਼ੈਸ ਪ੍ਰੋਫਿਟਸ ਟੈਕਸ ਬੰਬੇ ਸਿਟੀ (2) ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਰੰਗਣ ਦਾ ਸੀ। ਜੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਧਾਗੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੰਗਾਈ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਿਹਲਾ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰੰਗਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(5) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਲਾਭ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰੰਗਾਈ ਪਲਾਂਟ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਯੁੱਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਜੋ ਅਨੁਭਾਗ 2(5) ਦੇ

ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

"ਵਪਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਸੁਥਰਲੈਂਡ ਬਨਾਮ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (1) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਡਮਿਰਲਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਂਡਰ ਕੀਤੇ ਭਾਫ਼ ਨਾਲ ਵਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮਾਲਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਪਾਠਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ 40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਜਾਂ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਗਾਲ ਜੂਟ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੇਸ (2) 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਗੋਂ ਟ੍ਰੇਵਰ ਹੈਰੀਜ਼, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਪਾਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਦੇ ਅਨੁਭਾਗ 2(5) ਦੇ ਡੀਮਿੰਗ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ, ਰੀ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ (3) ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ, ਜਾਂ ਵਪਾਰ, ਵਣਜ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਹਸ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਅਨੁਭਾਗ 9 (ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ) ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (ਕਾਰੋਬਾਰ) ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਰੈਂਕਿਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰਾਇਣ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ,
ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ

116

ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ

ਭਾਗ 5

ਇਸ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ---

"ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ' ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ।"

ਹੈਰੀਜ਼, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਰ ਐਕਟ 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (5) ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (1) ਵਿਚ ਰੈਂਕਿਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਨੁਭਾਗ 2(5) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸਨੇ ਨਿਯਮ 4, ਉਪ ਨਿਯਮ (4), ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਐਕਸੈਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ 'ਤੇ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਰ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਕਰ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 9, ਜਾਂ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ "ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ" ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮੂਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਮਦਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਇਨਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਡੇਸਾਊਟਰ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਦਰਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ (2), ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਇਲਟੀ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ,

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪੇਟੈਂਟਾਂ 'ਤੇ ਮਸ਼ਕ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਕਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਤ ਧਾਰਾ 12 (4) (ਨੰਬਰ 2) ਐਕਟ, 1939 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(5) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ 12 (4) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ ਐਮ.ਆਰ. ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਉਪ-ਭਾਗ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪ੍ਰਗਟ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੈੱਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਪ-ਭਾਗ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਟਰੱਸਟ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੰਪਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਐਸਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕੀ ਉਹ "ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ" ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦਾ ਅਸਲ ਅਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸੀ: ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਪਰਛਾਵੇਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਦੀ ਅਸਲ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 2 (5) ਵਿੱਚ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਵੀਸੇ ਸਮੇਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਖਾਸ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਰਾਇਣ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਜ਼ ਬਨਾਮ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ,
ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ

118

ਪੰਜਾਬ ਲੜੀ

ਭਾਗ 5

ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਅਤੇ ਵੇਚ ਕੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਵਿਆਪਕ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਇਰਿੰਗ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਪਾਠਕ ਦੀ ਦਲੀਲ ਜਦੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਚਿੰਤਾ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਫਰਮ ਤੋਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਸੀਦ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੋਜ 'ਤੇ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਫਰਮ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਫਰਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਫਰਮ ਹਨ। ਇਹ ਫਰਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸ਼ੇਅਰ ਹਨ। ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਜੋਂ 40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਜੇ ਵੀ ਰਿਬਨ ਅਤੇ ਲੇਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੈ। 40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਸੀਦ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਤੀਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂਗਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਆਂਗਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਫਰਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਆਮਦਮ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ ਫੀਸਾਂ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗੀ।

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ.

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਤਰਜਮਾਕਾਰ : ਸ਼ਰਨਬੀਰ ਕੌਰ